

Tegltak gull verdt?

Restaureringen av taket på Hornelåven i Romedal innebærer at 2.500 kvadratmeter takstein må kastes på søppeldynge. Kulturhistoriker Sjur Harby ber om at brukbar stein må tas vare på.

HENNING HOLTER CHRISTENSEN
915 18 351 • hch@h-a.no

ROMEDAL: I 2011 er det 100 år siden den enorme låven og landemerke i stangebygda sto ferdig bygget. For eier Tord Kristian Horne har skadene på taket skapt hodebry. En takrestaurering er beregnet å koste 2 millioner kroner. Nylig fikk Horne lov til å kaste den gamle taksteinen, etter at kravet om å bevare gammel stein ble frafalt. Samtidig ga Norsk Kulturminnefond tilsagn om 700.000 kroner i støtte.

– Til nå har vi restaurert en fjerdedel av taket. Vi makter ikke en utgift i en slik størrelsesorden som Harbys forslag innebærer. Vi er villig til å ta ned taksteinen og lagre den, men da må noen betale for det. Nå har vi fått lov å gjøre hva vi vil med taksteinen. Kostnadene for å ta ned og lagre teglsteinen er 200 kroner kvadratmeteren. Hvis folk vil ta ned den resterende steinen, er det selvfølgelig interessant. Vi kan ikke betale like mye for å ta ned steinen som et nytt tak ville kostet. Nå bør det ikke bli mer fokus på steinen enn selve låvebygningen, sier Horne.

100 år gammel takstein

Ifølge kulturhistoriker Sjur Harby som står bak kulturarvbedriften Disen Kolonial i Hamar, må det ikke koste eier noe dersom det blir mulig å gjenbruke noen av de 100-årige teglsteinene.

– Her snakker vi om store kvanta takstein som kan brukes opp igjen. Det er det sjelden å finne. Ulempen etter hvert ved restaurering er å finne gammel stein, fordi restlagre aldri er fra samme produsent. Når

VIL HA FOKUS PÅ LÅVEN: Tord Kristian Horne sier han ikke kan ta kostnaden for å ta ned og lagre taksteinen fra Hornelåven. Poenget er å bevare byggingen. FOTO: TROND LILLEBO

vi kommer over så store takflater som på Horne, bør vi kjenne vår besøkelsestid og tenke gjenbruk. Det har et marked. Sett fra en kulturhistorikers ståsted er det ille at så mye stein kastes. Dårlig stein burde sorteres og resten kunne vært videresolgt. I en tid der vi prøver å være opptatt av gjenbruk, finnes her flere tusen kvadratmeter. Jeg har aldri vært borti lignende. Denne type teglstein er en salgsvare. Siste gang jeg hørte om pris kostet en slik takstein åtte kroner stykket kjøpt på pall. Da blir det er meningsløst å kaste Horne-stein, sier Harby.

– Eierne på Horne bør ikke påføres merkostnader. Det er i alles interesse at teglsteinen kan brukes opp igjen. Bruktmarkedet for slik stein går bare en veg. Kulturminnevern er en del av miljøforvaltning-

gen. Da bør gjenbrukstankegangen legges til grunn, sier Harby.

– Ideelt sett burde taksteinen fått ligge der den ligger. Takflatene er en viktig del av Horne og det er synd at det offentlige ikke tar seg råd til å bevare helheten, sier Harby.

Gjenbruket i Moss

Haldor Bentzen-Harridsless, fungerende leder i Gjenbruket AS i Moss sier det er økende etterspørsel etter brukt takstein. Gjenbrukets pris på takstein er 10 kroner stykket levert på pall.

– Vi har stor pågang fra fortidsminneforeninger rundt i Norge som er ute etter gammel takstein til restaureringsobjekter fordi Riksantikvaren har gitt retningslinjer om oppussing. Vårt inntrykk er at de ikke klarer å samarbeide på tvers av

LANDEMERKE: Hornelåven i Romedal. Et gedigent kulturminne, sier kulturhistoriker Sjur Harby. FOTO: TROND LILLEBO

regioner. Mange kunder er privatpersoner som skal mindre kvanta til

boliger og garasjer, sier Bentzen-Harridsless.

Bjørseth og Nysæther på KrF-topp

Samme toppkandidat med endret toppduo for Kristelig Folkeparti i Stange til kommunevalget neste høst.

ARNT OLAV VELTEN
974 24 739 • ave@h-a.no

STANGE: Det er Knut Nysæther som er den nye i toppduoen i Stange Kristelig Folkeparti. Skjønt ny er vel ikke helt riktig.

– Han har vært med i partiarbeid og offentlige verv i mange år, og skulle være godt kjent blant folk i Stange, kommenterer gjenvalgt toppkandidat Kjell Bjørseth.

De to på toppen er de som partiet har gitt tilleggsstemmer, det som tidligere ble kalt å kumulere.

I denne valgperioden har partiet to representanter i kommunestyret.

– Vi satser på å kunne forsvare

denne representasjonen også ved valget neste høst. Ifølge gjennomsnittet av meningsmålinger i år, brutt ned på kommuner med under 25.000 innbyggere, ligger vi an til dette, men det blir hardt arbeid, sier Bjørseth, som tilhører en aktiv kommunestyregruppe på to sammen med Tommy Eriksen.

Eriksen er å finne på femteplass på lista. Han valgte å ta noen trinn ned for å få bedre tid til familie og jobb. Nominasjonskomiteen hadde foreslått Solveig Bjorvand Tørring på andreplassen, men hun ønsket en plass lenger nede, og havnet til slutt på fjerdeplass.

På nominasjonsmøtet ble Bjørseth enstemmig valgt til topplassen. For de øvrige plassene ned til og med åttendeplass var det kampvoteringer. Motkandidat til Nysæther på andreplassen var Laila Thorvaldsen Frøysjø. Hun ble deretter valgt til tredjeplassen. Lista ser for øvrig slik ut:

1. Kjell Bjørseth, Ottestad
2. Knut Nysæther, Ottestad
3. Laila Thorvaldsen Frøysjø, Tangen
4. Solveig Bjorvand Tørring, Ottestad
5. Tommy Eriksen, Ottestad
6. Synnøve Johansen, Ottestad
7. Helge Ottesen, Ottestad
8. Tord Kr. Horne, Ilseng
9. Mette Flermoen, Ottestad
10. Kjell Håkon Haugen, Ottestad
11. Heidi Nysæther Elstrøm, Ottestad
12. Stephan Aamodt, Stange
13. Elisabeth Haugen, Stange
14. Ivar Tørring, Ottestad
15. Kari Kristin Ulvin, Tangen
16. Marianne Fosstveit, Ottestad
17. Kåre Johansen, Ottestad
18. Solveig Breien Johansen, Ottestad
19. Mary Rusdal, Stange
20. Ola Simon Østveit, Ottestad.

21. Kristelig Folkeparti fikk ved siste valg 422 stemmer i Stange, i prosent 4,7.

PÅ TOPP: Kjell Bjørseth, som også er fylkesleder i Kristelig Folkeparti, blir partiets toppkandidat i Stange. FOTO: ARNT OLAV VELTEN